

In memoriam
Gombos Imre
(Karcag, 1916. - Budapest, 2010.)

Karcagon született 1916. november 19-én. A Nagykun Református Gimnáziumban tett érettségi vizsgát, de ugyanakkor Debrecenben zenét is tanult. A Pázmány Péter Tudományegyetemen szerzett magyar-angol szakos tanári oklevelet. Fiatalemberként részt vett a lengyelországi cserkész világtalálkozón (1935), 1939-ben pedig a Soli Deo Gloria szövetség tagja lett, valamint alapító tagja volt a Bolyai Kollégiumnak, és – Györffy István hatására – a falukutató mozgalomba is bekapcsolódott. A háború után, a budapesti Lónyai utcai Református Gimnáziumban kezdte a tanári pályát, emellett 1945-49. között a Nemzeti Parasztpárt szakértője, a budapesti választmány póttagja, majd Keresztúry Dezső vallás- és közoktatásügyi miniszter titkára, a Magyar Népi Művelődési Intézet titkára, később igazgatója lett.

1947-ben feleségül vette Török Erzsébet (1912-1973) énekművészt. 1949-1956 között Csepelen, majd két év „szabadfoglalkoztatású” íróskodás után 1958-1963. között az I. István Gimnáziumban tanított. 1963-tól nyugdíjazásáig (1978), az Akadémiai Kiadó angol osztályának felelős szerkesztője volt, sok-sok tudományos munka (pl. az angol nyelvű, öt kötetes Magyar népzene tára) kiadásának szakmai Irányítója. (A nyugdíjazás után sem szakadt meg a kapcsolata a könyvkiadással, hiszen még tíz évig, 1988-ig dolgozott a kiadónak.) Első cikkel és tudósításként az egyetemi évek alatt jelentek meg, de irodalmi, pontosabban írói munkássága 1945 után bontakozott ki. 1946-ban jelent meg tankönyve, a Magyar olvasókönyv, de svédországi tanulmányútján szerzett tapasztalatai nyomán önálló kötetben hívta fel a figyelmet a szövetkezetek fontosságára. Az 1950-es évektől számos sikeres színművet írt, főként történelmi tárgyú hangjátékait, néprajzi, irodalom-történeti előadásait, az általa összeállított irodalmi rádióműsorokat rendszeresen adta a Petőfi vagy a Kossuth Rádió. A Móra Kiadó 1958-ban jelentette meg Éjfél Vitéz című elbeszélő költeményét, amit a szülőváros önkormányzata 1999-ben ismét kiadott. Nagyon jelentős műfordítói munkássága. Fordításkötetét (Angol és skót népköltés) 1955-ben jelentette meg a Magvető, de az angol és skót népköltés mellett Walt Whitman, W. B. Yeats, Geoffrey Chaucer, Robert Burns, Federico Garcia Lorca és mások verseit ültette át magyarra. Fordított még dalszövegeket (Beethoven, Csajkovszkij, Rimszkij-Korszakov etc.), színműveket, elbeszéléseket, verseket, tanulmányokat, főként angol szerzőktől, de neki köszönhetjük Agatha Fasset: Bartók amerikai évei és Defoe: Körutazások Nagy-Britannia szigetén című munkák magyar fordítását is. Ugyanilyen bőséges azon munkák jegyzéke, amiket magyarról angolra fordított. (Kiemelkedik ezek közül A magyar népzene tára V-VII. kötete, összesen 2852 oldal.)

Bár az 1940-es évektől a fővárosban élt, a szülővárossal is szoros kapcsolatot tartott. Írásai a Karcag című művészeti lapban és a Karcagi Kincses Kalendáriumban jelentek meg. Az önkormányzat 2006-ban munkásságát a Karcagért Emlékéremmel ismerte el.

Gombos Imre 2010. július 10-én hunyt el, hamvait szülei déli temetőbeli sírjában helyezték el. Nyugodjék békében!

Elek György